

Lukuvinkkejä kesäksi

POSTED ON [23.6.2016](#) BY [LEA KUJALA](#)

Lue kirjastoammattilaisten suositukset kesälukemiseksi tästä kevätkauden viimeisestä Verkkari-jutusta.

Kimmo Ohtonen
Karhu – voimaeläin
Docendo 2016

Mikä on voimaeläin? Onko jokaisella oma voimaeläin? Entä miltä tuntuu kohdata oma voimaeläimensä? Tämä kirja kannattaa pakata reppuun mukaan, kun suuntaa kesälaitumille. Luontotoimittaja ja -valokuvaaja Kimmo Ohtosen kirja vie lukijansa syvälle Kainuun korpeen. Karhutarina kertoo kuinka luonto voi auttaa, parantaa ja antaa voimia. *”Ollessani karhun lähellä, sen katsoessa minua suoraan silmiin, kohtaan itseni ilman suojamuureja. En tule metsään unohtaakseni, vaan muistaakseni kaiken.”*

Kirjan luontokuvat ovat voimauttavia. Mukana on kuvia karhun lisäksi myös mm. ketusta, ahmasta ja sudesta. Ohtonen pohtii kirjassa ihmisen suhdetta ympäröivään luontoon: *”Ihminen valtasi metsän, teki luonnosta palvelijansa. Luonto ei silti ole omaisuuttamme – se ei antaudu ihmisen tahdolle, olkoon se kuinka armoton tahansa.”*

Onneksi metsään voi aina palata. Kimmo Ohtonen asui usean vuoden ajan Englannissa, mutta metsä ja karhu kutsuivat hänet takaisin. *”Karhun henki on elänyt minussa pienestä pojasta asti. Kun yö saapuu, kuulen, kuinka peto kutsuu minua. Tunnen, kuinka metsästä kumpuava voima ottaa minut luokseen.”*

Kati Syvälahti
informaatikko

Bea Uusma

Naparetki, Minun rakkaustarinani

Suom. Petri Stenman, Like 2015 (2. p.)

”Minä vihaan palelemista. En ole lainkaan kiinnostunut asettumaan alttiiksi rasituksille. En todellakaan ole mikään seikkailija. Silti olen yrittänyt puolet aikuisesta elämästäni päästä osaksi naparetkikuntaa, yli sata vuotta liian myöhään. Toisinaan minä ajattelen, että minusta tuli lääkäri vain, jotta voin ottaa selvää, mitä tapahtui.”

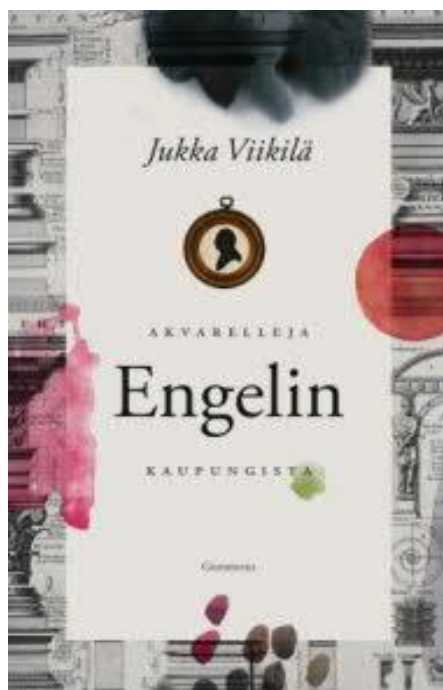
Naparetki on dekkarimainen kertomus ja tietokirja insinööri Salomon Andréén vuonna 1897 johtaman ruotsalaisen retkikunnan vaiheista heidän lähtiessään pyrkimään vetypallolla kohti pohjoisnapaa. Teos on alusta loppuun visuaalinen, kiihkeä, tietorikas, intensiivinen – ja samalla mielikuvitusta kutkuttavan ilmava.

Uusma kertoo mukaansatempaavasti myös omasta matkastaan retkikunnan mysteerin äärelle – alkaen siitä miten kiinnostus syttyi ja minne se hänet lopulta johti. Tutkijan ote ja sinnikkyys, tieteen kehitys ja myös ainainen keskeneräisyys, eläytyminen naparetkeilijöiden haaveisiin, rakkauksiin ja kohtalonhetkiin, on kaikki saatu hienosti ja kokonaisvaltaisesti yksiin kansiin.

Teos voitti tietokirjallisuuden August-palkinnon ilmestymisvuonnaan 2013. Suosittelen sitä kaikille, jotka kaipaavat viilennystä helteisiin tai aikamatkaa menneeseen.

*”Kaikki tässä kirjassa on totta.
Paitsi sivut 253 ja 254.”*

Susanna Nykyri
tietoasiantuntija

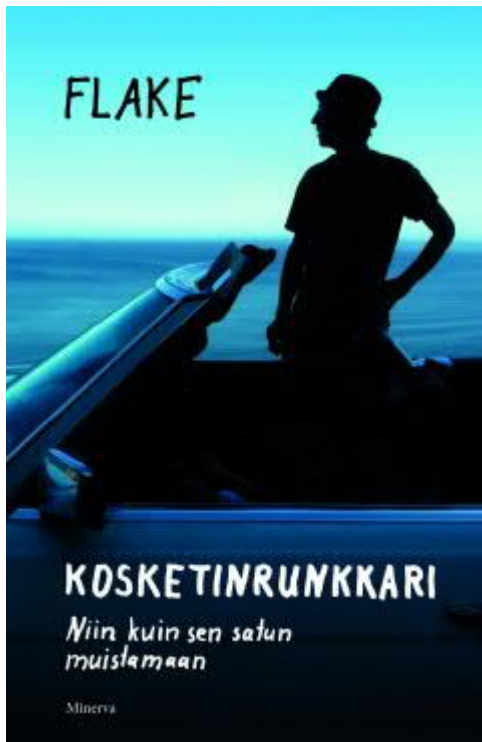
Jukka Viikilä
Akvarelleja Engelin kaupungista
Gummerus 2016

”Mitä sanoa tästä kaupungista, Helsingistä, uudesta elämäntehtävästäni? Pitäisi vastata kyseleviin kirjeisiin. Se on harvaan asuttu ulkosaariston kallioniemi, Itämeren löytämätön helmi, joka on enimmäkseen vaikeakulkuista vuorta. —”

Viikilän teos on päiväkirjaromaani. Siinä Helsinkiä suunnittelemaan palkattu Johan Carl Ludvig Engel (1778 -1840) pitää yöpäiväkirjaa ja kertoo työnsä etenemisestä, ajatuksistaan ja elämästään. Kirjaukset ovat välähdyksenomaisia ja usein surumielisiä, mutta teoksesta piirtyy silti eheä kuva Engelin ajatus- ja kokemusmaailmasta – ja jos ei aina riveillä, niin väleissään on paljon kuulasta valoa ja hersyvää ironiaa.

Teoksen viehättävyyttä lisää Jenni Noposen luoma kansi. Teos on Sinulle, joka viehättyt kauniista kielestä, olet kiinnostunut Helsingistä ja menneestä, ja/tai haluat kokea, mitä on ollut asua ja luoda *”Itämeren löytämättömällä helmellä”*.

Susanna Nykyri
tietoasiantuntija

Flake

Kosketinrunkkari – Niin kuin sen satun muistamaan

Minerva Kustannus 2016

Ujon, silmälasipäisen ja vähän liiankin kiltin miehen muistelmat lapsuudesta ja nuoruudesta Itä-Berliinissä 1970- ja 1980-luvuilta. Raivokkaan hauskaa tajunnanvirtaa kaverista, joka ei koskaan ollut “*poliittisesti riittävän kypsä*” ylioppilaaksi, mutta toisaalta ammattikoulun työkalunvalmistajalinjallakin täysi tunari.

Mielekkyyden tunne löytyi lopulta onneksi musiikista ja lieveilmiöistä sen ympärillä. Valittu polku onkin vienyt pitkälle – taas tänäkin kesänä esimerkiksi Seinäjoen Provinssirockiin saakka – mutta olennaista muistelmateoksessa ei ole alternatiivimetallilla Yhtyeen kanssa saavutettu maailmanmaine ja mammona vaan se, miltä Saksojen yhdistyminen tuntui punkkarista, jolla omasta mielestään oli DDR:ssäkin kaikki, mitä koskaan kaipaavansa kuvitella saattoi. Länsiautoja ehkä lukuun ottamatta. Mutta niiden keräilyharrastus onkin kokonaan toinen tarina...

Kirja kaikille nuoruutensa uuden aallon parissa viettäneille, sekä ehdottomasti niille, joita innostaa muuttuva Eurooppamme tai sen sykkivä pääkaupunki Berliini. [Rammstein](#)-fanitus ei ole edellytys muistelmista nauttimiselle, sillä Yhtyettä ei mainita nimeltä ennen epilogia.

Veera Ristikartano
viestintäsuunnittelija

Ryan Gattis
Vihan kadut (Like 2015), alkuteos:
All Involved (HarperCollins 2015)

Kun kaupunki menee sekaisin Vihan kadut

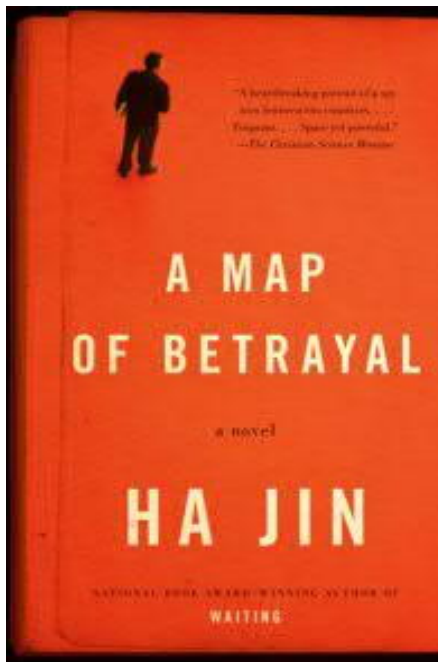
arvioitiin Helsingin sanomissa yhdeksi viime syksyn parhaista käännösromaaneista. Kirja kertoo vuoden 1992 mellakoista Los Angelesissa käyttäen useita eri kertojia. Sirpalemaiset kertojajäät kietoutuvat kuitenkin yhteen paljastaen niin karuja ihmiskohtaloita kuin kuvattujen kuuden päivän raadollisia tapahtumia. Alkuteos ”All Involved” julkaistiin keväällä 2015 ja jo nyt siitä on käännössopimus 11 kielelle ja HBO on hankkinut kirjan elokuva-oikeudet.

Ryan Gattis (1978) vieraili Suomessa – ja Gaudeamuksen kahvilassa – marraskuussa 2015 ja kertoi teoksensa taustoista. Takana on yli kaksi vuotta kestänyt taustatutkimus, jota kirjailija teki jengien parissa välillä vaarallisissakin olosuhteissa. Taustatyö on tuottanut tulosta ja Gattisin kykyä sukeltaa niin klikkiläisen, sairaanhoitajan kuin palomiehenkin rooliin on pidetty uskottavana ja onnistuneena. Hyvinkin väkivaltaisten tapahtumien kautta Gattis pystyy tuomaan esiin inhimillisyyttä ja perusteltuja pienen ihmisen valintoja.

Vuoden 1992 mellakoiden takana oli Rodney Kingin tapaus. Kirjan ilmestyessä Yhdysvalloissa käytiin kiivasta keskustelua Trayvon Martinin tapauksesta. Kirja ei moralisoi eikä arvota sitä, mitä tapahtui ja mitä tehtiin. Se tehtävä jää lukijalle.

Taina Iduozee

American Resource Center, Amerikka-kirjasto

Ha Jin

A Map of Betrayal

Vintage Books 2015

Romaani, jossa henkilökohtainen ja poliittinen kohtaavat jännittävällä trillerimäisellä tavalla. Kirjan päähenkilö on Lilian Shang, kiinalais-amerikkalainen historian professori Marylandissa. Lilian ryhtyy selvittämään edesmenneen isänsä Gary Shangin, joka oli kiinalainen vakooja USA:ssa, hurjaa elämäntarinaa.

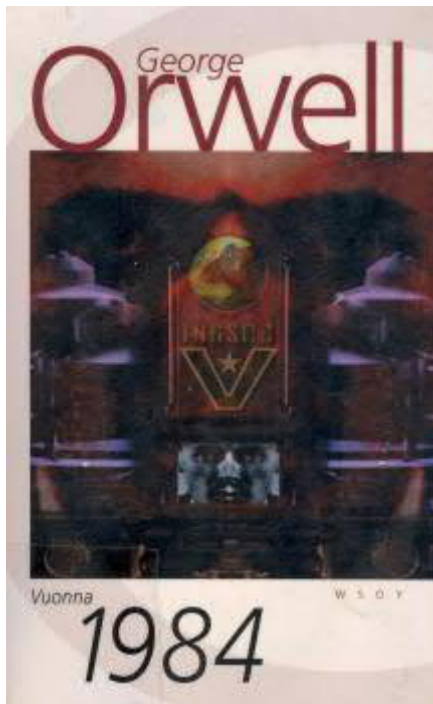
Lilianin äiti on amerikkalainen, mutta Garylla oli myös perhe Kiinassa, jonka hän joutui jättämään taakseen. Osassa kirjaa Lilian on vierailevana professorina Beijingissä, jolloin hän myös jäljittää isänsä toista perhettä.

Ha Jin on itse muuttanut aikuisiässä USA:han Kiinasta ja on nykyään paitsi palkittu kirjailija myös englannin kielen professori Boston Universityssa. Kirja onkin jännittävä kuvaus kulttuurien kohtaamisista. Romaani on samalla kiinnostava kuvaus kiinalaisesta ja amerikkalaisesta historiasta ja monikulttuurisuudesta – etenkin kuvaus ambivalenteista lojaliteeteista on minusta valtavan hieno.

Kirja on jossain määrin epätasainen mutta se on myös kirja, jota en pystynyt laskemaan käsistäni. Ha Jin on loistava tarinankertoja. Lainasin kirjan Kaisa-talon toisesta kerroksesta ARC:sta (American Resource Center), jossa on loistava valikoima amerikkalaista kirjallisuutta.

Monica Allardt

tietoasiantuntija

George Orwell

Vuonna 1984

WSOY 1999 (alkuteos:1984 vuodelta 1949)

George Orwellin dystopiassa *Vuonna 1984* maailma on jakautunut kolmeen vyöhykkeeseen: Oseaniaan, Euraasiaan ja Itäaasiaan. Myös ihmiset ovat kolmea luokkaa, ainakin Oseaniassa: puolueen sisäpiiri, puolueen jäsenet ja työväestö. Iskulauseitakin on kolme: ”*Sota on rauhaa. Vapaus on orjuutta. Tietämättömyys on voimaa*”.

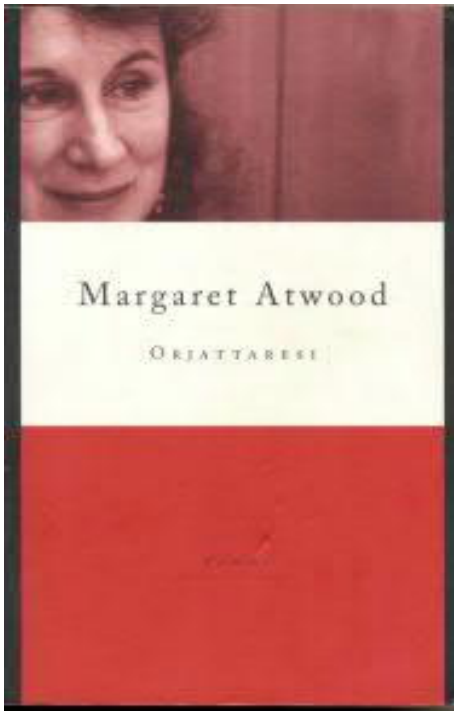
Päähenkilö Winston Smith asuu Lontoossa, on puolueen jäsen ja työskentelee Totuusministeriössä, jossa hänen ja lukuisten kollegoiden tehtävänä on muokata tietoja virallisen totuuden mukaisiksi. Isoveli valvoo kotona, töissä ja vapaa-ajalla. Puolueen jäsenten pitää ajatella ja toimia tietyllä tavalla, muu on rikollista. Kun ajatusrikoksen tehnyt ihminen katoaa tai osapuoli, jonka kanssa soditaan, vaihtuu, Winston muokkaa tiedot uusiksi vanhoihin sanomalehtiin ja virallisiin dokumentteihin. Ihmisten ja tapahtumien, jotka sotivat puolueen totuutta vastaan, täytyy kadota myös arkistoista ja rekistereistä, kuin niitä ei olisi koskaan ollutkaan.

Winston on kuullut kapinallisten verkostosta, hän aloittaa päiväkirjan ja rakastuu. Näin tehdessään hän pettää puolueen. Puolueen pettureita odottavat Rakkausministeriön kidutuskammiot, joissa tarkoituksena ei ole vain murtaa ja alistaa tottelevaisuuteen, vaan saada ihminen aidosti uskomaan siihen, että jos puolue niin sanoo, kaksi plus kaksi on viisi. Viimeistään huoneessa 101 jokainen muuttuu.

Tämä lähes 70 vuotta vanha klassikko on elossa, hengittää ja puhuttelee.

Johanna Lahikainen
tietoasiantuntija

Margaret Atwood

Orjattaresi

Tammi 1986 (alkuteos: The Handmaid's Tale 1985)

Myös *Orjattaresi* on kuvaus totalitaarisesta valtiosta, dystopia, joka sijoittuu Yhdysvaltoihin uskonnollisen vallankumouksen jälkeen. Vallankumous vei naisilta oikeuden omaisuuteen ja työhön, heistä tuli muiden omaisuutta. Avoliitot ja ne avioliitot, joissa toinen tai molemmat osapuolet ovat eronneet aiemmista avioliitoistaan, tuomitaan laittomiksi, ja lainrikkijat menettävät lapsensa ja puolisonsa. Hedelmällisessä iässä olevat naiset sijoitetaan uudelleen koulutuksen jälkeen jalkavaimoiksi etuoikeutettujen miesten perheisiin. Heidän tehtävänsä on pitää punaista peittävää kaapua, osallistua hedelmöityksrituaaleihin, tulla raskaaksi, jättää lapsi perheeseen ja jatkaa matkaa seuraavaan. Jos rikkoo sääntöjä, edessä on raskas pakkotyö kaivoksilla tai jopa teloitus.

Orjattaresi kertoo kauniisti surullista tarinaa yhden naisen, hänen lähipiirinsä ja muistojensa kautta. Entinen elämä on viety naisten suojelemisen ja säädyllisyyden nimissä, kaikki on muuttunut: ”*Te olette tottuneet siihen, että kaikki on aivan tavallista ja jokapäiväistä, sanoi Lydia-täti. Tämä ei kenties juuri nyt näytä teistä sellaiselta, mutta kyllä se pian alkaa näyttää. Sitten se on ihan tavallista.*” (*Orjattaresi*, s. 51.)

Mutta, kuten Orwellilla: jossain on olemassa, ainakin ehkä, maanalainen verkosto, joukko toisinajattelijoita. Ja rakkaus. Tai ainakin himo.

Johanna Lahikainen
tietoasiantuntija

Verkkari jää kesätauolle tämän jutun myötä.
Seuraava artikkeli julkaistaan elokuun alkupuolella.

Hyvää juhannusta ja nautinnollista, aurinkoista kesää!